MARKÉTA ŠICHTAŘOVÁ: OBRÁNÍ SCHOPNÝCH VE JMÉNU LEMPLA

- CZ24 News | 17. prosince 2020

Když vznikala eurozóna, ekonomové se domnívali, že všechny země budou dodržovat určitá pravidla. Nebudou se nadměrně zadlužovat, nebudou fixlovat své účetnictví.

Vlastně se tak nějak věřilo, že eurozóna bude dobrovolně ctít princip táhnutí za jeden konec provazu.

Teorie je věc hezká, zejména nachází-li se na papíře. Kde ovšem není soudce, tam také není pořádku. Vlastně je to až s podivem, že ekonomové uvěřili tak naivní myšlence, jako že nikdo si nezkusí hrát na černého pasažéra. Psychologie a teorie her celkem jasně ukazují, že čím víc účastníků do nějakého projektu namočíme, tím víc roste pravděpodobnost, že dřív či později se někomu vyplatí začít žít na úkor druhých.

Dokud se věřilo, že všechny země se v eurozóně budou chovat slušně a spořádaně, věřilo se také, že všechny vlády budou coby dlužníci stejně důvěryhodné, tedy budou si také půjčovat na svůj chod za stejný úrok. Chyba lávky. Hříšníci jako Řecko, Portugalsko, Španělsko či Itálie velice rychle ukázali, že v eurozóně si jsou sice všichni papírově rovní, ale v realitě jsou si některé země rovnější a podobnější. A jiní jsou – rozpočtoví flinkové.

Skutečnost, že teorie se ukázala jako chybná a každá vláda si musela půjčovat za jinak vysoký úrok, přivedla řadu politiků a jejich ekonomických poradců na myšlenku, že vzniknou společné evropské dluhopisy. Tím se příznaky nemoci eurozóny na oko odstraní. Nemoc sice zůstane, ale nebude možné ji měřit.

Připomíná to zprávu, která vyšla v dubnu 2020, kdy svět začala svírat pandemie COVID-19. Tehdy zpravodajské agentury přinesly fotky z centrální Afriky, kde se místní lidé tak báli nákazy, že začali v nemocnici demolovat testovací centrum podle logiky žádný test – žádná nemoc. Společné evropské dluhopisy mají stejnou funkci: nebudou příznaky, tedy se můžeme tvářit, že není ani dluhová nemoc.

Myšlenka byla taková, že vznikne evropské ministerstvo financí, které bude centrálně pro jednotlivé státy vydávat dluhopisy. Peníze z aukcí pak předá jednotlivým vládám. Tím pádem nepůjde konkrétní dluhopis spojit s konkrétní zemí. Integrace Evropy pokročí do nové úrovně.

Tuto myšlenku dlouhodobě tlačí jih Evropy spolu s Francií. Logicky. Tyto země totiž mají s dluhem největší problém a půjčují si draze. A to se jim nelíbí; ony chtějí hodně utrácet a přitom si půjčovat levně.

Bránilo se jí ale Německo, protože chápalo, že zatímco ono bude šetřit, Jih si bude užívat pozitiv společného dluhopisu a bude víc rozhazovat. Německo si tak kvůli společnému dluhopisu bude půjčovat dráž, než by muselo, ačkoli je finančně disciplinované. Bude prostě Jihu platit jeho mejdan.

Společný dluhopis by měl totiž nést jakýsi vážený průměr výnosů všech státních dluhopisů eurozóny. Německo by najednou nemělo záporné výnosy jako dnes, ale mírně kladné. Řecko by najednou mělo téměř nulové úrokové sazby a mohlo by se vrátit k rychlému zadlužování. Německo by tím zároveň ztratilo bič na jih Evropy. Kromě Německa, Rakouska a Nizozemska by asi šetřil málokdo. Nastalo by to, co nastalo na Slovensku po přijetí eura: tedy bezuzdné zadlužování napříč celou Evropou.

Dlouho i tohle vypadalo jako jen bohapustá teorie, která nemůže projít. Až skutečnost šílenou teorii překonala.

Forma společného financování byla odbouchnuta pod rouškou koronary letos v létě. Ovšem nikoliv pro eurozónu, ale pro Evropskou unii. Fakt, že my, kteří jsme dosud nepřijali euro, budeme technicky vzato platit dluhy Řecka, Itálie i dalších, které byly vyseknuty kvůli euru, se stal realitou.

Znamená to, že nasekané dluhy málo zodpovědných vlád platí i občané s vládou zodpovědnou. Náklady na jejich rozhazovačnost se rozlévají po celé EU. Je to jen další dílek do skládačky ukazující, že situace pro střadatele se neotáčí k lepšímu, a je tedy nutno dobře přemýšlet, jak se investičně zachovat. Ještě jsme ani euro nemuseli přijmout, a už jsme za něj trestáni.

V pozadí je odporná, pokroucená filozofie, podle které mají peníze dostat ti, kteří je „potřebují“, od těch, kteří je mají. Neboli kapsy si budou mastit flinkové a zacvaknout to mají schopní. A EU nám tuhle zhoubu káže s tónem jakési údajné morální nadřazenosti. Je to přesně ta odporná ideologie, která je jádrem každého zla zvaného kolektivismus.

Tento text cituje pasáže z knihy Šichtařová & Pikora: Jak nepřijít o peníze (2020)

Autor: MARKÉTA ŠICHTAŘOVÁ

Zdroj: https://pravyprostor.cz/